

Home Office

Y Cynllun Datgelu Troseddwy'r Rhyw â Phlant (CSODS)

Canllawiau i'r Heddlu

Ebrill 2023

Cynnwys

1. Cyflwyniad	3
2. Beth yw'r Cynllun Datgelu Troseddwyr Rhyw â Phlant?	4
Ffigur 1: Trosolwg o lwybrau mynediad Cynllun Datgelu Troseddwyr Rhyw â Phlant	5
3. Y Broses	6
3.1 Y llwybr mynediad "Hawl i Ofyn"	7
Cam 1 – Cyswllt cychwynnol â'r heddlu.....	7
Cam 2 - Ymchwiliad a chysylltiad dilynol â'r ymgeisydd.....	9
Cam 3 - Asesiad risg llawn	12
3.3 Ymgeiswyr dan 18 oed.....	12
3.4 Testunau o dan 18 oed	13
3.5 Ceisiadau trawsffiniol	13
3.6 Atgyfeirio at gyfarfod trefniadau diogelu'r cyhoedd amlasiantaethol lleol	14
3.7 Categoriadau a "pryder" neu "ddim pryder".....	15
3.8 Proses gwneud penderfyniadau datgelu	16
Egwyddor 1: Prawf datgelu tri cham.....	17
Egwyddor 2: Deddf Diogelu Data 2018	17
Egwyddor 3: Hysbysu testun y datgeliad.....	17
Penderfyniad a wneir i ddatgelugwybodaeth.....	18
3.9 Cynnal cofnod o'r Cynllun Datgelu	20
3.10 Llinellau amser	21
4. Diffiniadau a ddefnyddir o fewn y cynllun.....	22

1. Cyflwyniad

- 1) Mae cam-drin plant yn rhywiol yn drosedd erchyll sy'n cael effaith ddinistriol ar fywydau dioddefwyr. Yn 2021, amcangyfrifodd y Ganolfan Arbenigedd ar Gam-drin Plant yn Rhywiol fod o leiaf 15% o ferched a 5% o fechgyn yn profi rhyw fath o gam-drin rhywiol cyn eu bod yn 16 oed.¹
- 2) Mae'r Cynllun Datgelu Troseddwyr Rhyw â Phlant (CSODS) yn aml yn cael ei adnabod fel "Deddf Sarah" ar ôl Sarah Payne, dioddefwraig llofruddiaeth proffil uchel yn 2000. Prif nod y cynllun hwn yw rhoi gwybodaeth i rieni, gwarcheidwaid, a gofalwyr a fydd yn eu galluogi i ddiogelu diogelwch a lles eu plant yn well. Cyflwynodd yr egwyddor o ddatgelu dwy ffordd drwy alluogi'r cyhoedd i holi am hanes person sydd â mynediad at ei blentyn. Cafodd y cynllun ei gyflwyno'n genedlaethol yn 2011 ar ôl gweithio gyda rhieni Sarah i alluogi mynediad cyhoeddus cyfyngedig i wybodaeth am droseddwyr rhyw cofrestredig, y cyfeirir ato'n aml fel y "gofrestr troseddwyr rhyw".
- 3) Nid oedd y CSODS yn seiliedig ar unrhyw ddeddfwriaeth newydd, ond mae'n darparu strwythurau a phrosesau ar gyfer arfer pwerau presennol. Rhaid i unrhyw ddatgeliad fod o fewn y fframwaith cyfreithiol presennol ac o ystyried y gyfraith achos sefydledig, Deddf Hawliau Dynol 1998, a Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol y DU a Rhan 3 o Ddeddf Diogelu Data 2018.
- 4) Pwrpas y canllawiau hyn yw cefnogi cyflwyno'r CSODS a hysbysu'r rhai sy'n rhan o'r broses ymgeisio.
- 5) Mae'n bwysig cofio mai pwrpas y cynllun yma yw amddiffyn plant rhag niwed. Ymdrinnir â phob cais am wybodaeth fesul achos ac, er efallai na fydd gwybodaeth y gellir ei datgelu yn unol â'r CSODS, efallai y bydd datgelu gwybodaeth berthnasol arall yn dal yn bosibl.
- 6) Cynhwysir diffiniadau o dermau a ddefnyddir yn y canllawiau hyn ar ddiwedd y ddogfen.

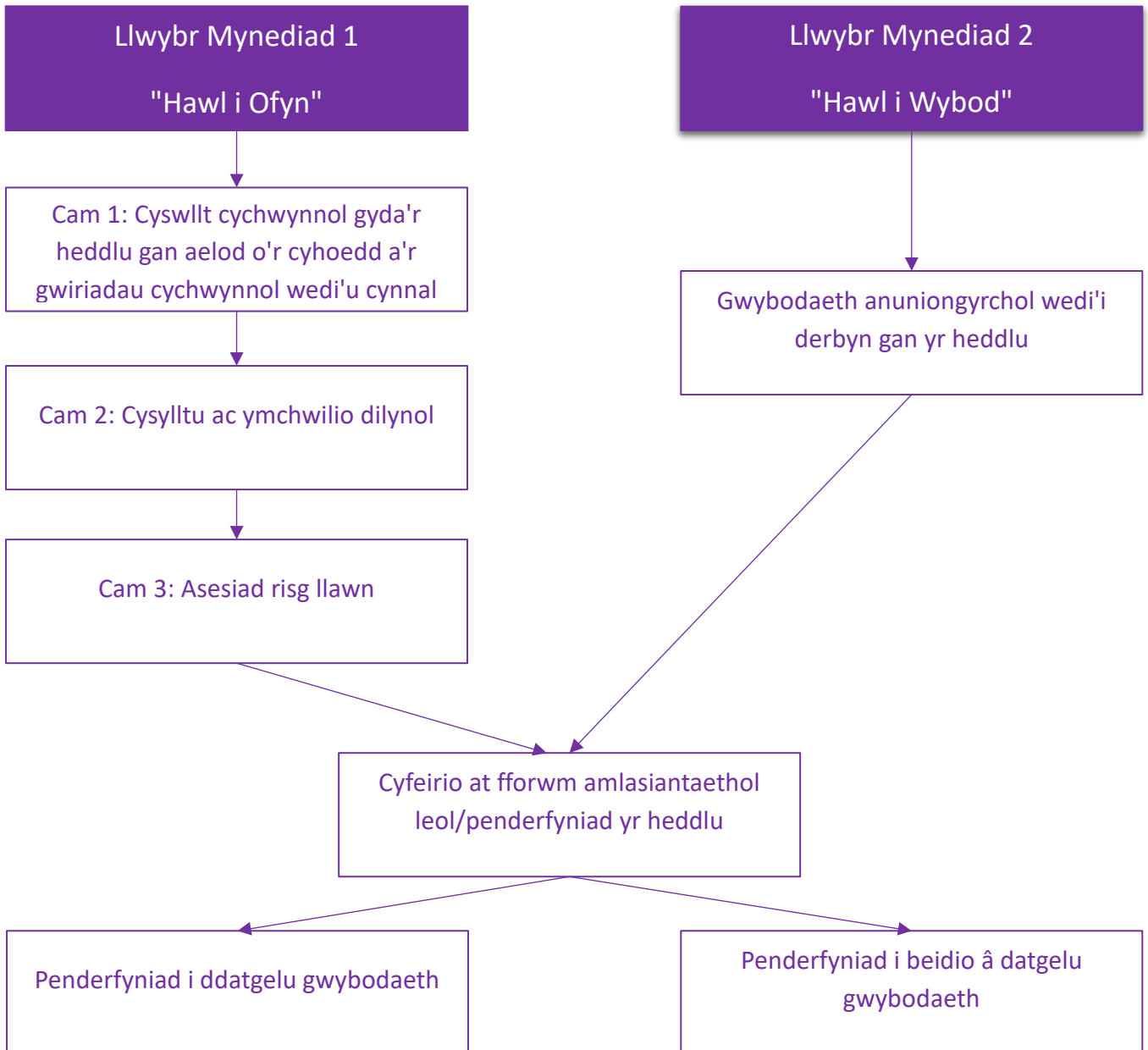
¹ Karsna, K., Kelly, L (2021). 'Maint a natur cam-drin plant yn rhywiol: Adolygiad o dystiolaeth'. Ar gael yn: <https://www.csacentre.org.uk/documents/scale-nature-review-evidence-0621/>.

2. Beth yw'r Cynllun Datgelu Troseddwy'r Rhyw â Phlant?

- 7) Nid yw'r Cynllun Datgelu Troseddwy'r Rhyw â Phlant (CSODS) yn ganlyniad i ddeddfwriaeth newydd; yn hytrach, mae'n adeiladu ar gyfraith a gweithdrefnau sy'n bodoli eisoes ac yn darparu llwybr mynediad clir i'r cyhoedd godi pryderon ynghylch amddiffyn plant.
- [Mae'r Canllawiau Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd \(MAPPA\)](#) yn ganllawiau statudol o dan Adran 325 (8) o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003 ac mae'n esbonio sut y dylai awdurdodau cyfrifol fynd at y mater o ddatgelu.
  - [Mae Adran 327A o'r Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003](#) yn gosod dyletswydd ar bob awdurdod MAPPA ym mhob achos a reolir ganddo yn ymwneud â throeddwr sydd wedi'i euogfarnu am ryw â phlant i ystyried datgelu i aelodau penodol o'r cyhoedd.
  - [Y Canllawiau Statudol Cydweithio i Ddiogelu Plant](#) ar waith rhyngasiantaethol i ddiogelu a hyrwyddo lles plant.
  - [Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles \(Cymru\) 2014](#) a [Chydweithio i Ddiogelu Pobl \(Cymru\) 2015](#)
- 8) Mae'r CSODS yn cydnabod dwy weithdrefn ar gyfer datgelu gwybodaeth (y cyflwynir prosesau ar eu cyfer yn [Ffigur 1](#)):
- "Hawl i Ofyn"** yn cael ei sbarduno gan aelod o'r cyhoedd sy'n gwneud cais i'r heddlu am ddatgelu.
  - "Hawl i Wybod"** yn cael ei sbarduno gan yr heddlu yn gwneud penderfyniad rhagweithiol i amddiffyn dioddefwr posib.
- 9) Mae'n bwysig i bawb sy'n gysylltiedig â chofio, wrth gyflawni'r cynllun hwn, bod potensial neu wir ddioddefwyr cam-drin plant yn rhywiol yn cael eu hamddiffyn rhag niwed. Trwy wneud cais am ddatgelu, bydd person yn aml yn cofrestru ei bryderon am risgiau posibl i blant y maen nhw'n eu hadnabod. Am y rheswm hwnnw, mae'n hanfodol nad yw'r cynllun hwn yn cael ei ddefnyddio ar wahân. Yn hanfodol, dylai heddluoedd weithio'n agos gyda phartneriaid drwy'r Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd (MAPPA) lle bo angen a rhoi ystyriaeth i faterion diogelu eraill i sicrhau bod unrhyw risg posib o niwed i blant yn cael ei hasesu'n llawn a'i rheoli.
- 10) Mae'r CSODS yn canolbwyntio ar ddatgelu a rheoli risg lle nodir bod yr unigolyn dan sylw wedi cael ei ddyfarnu'n euog (gan gynnwys rhybuddiadau, ceryddon, a rhybuddion terfynol) o droseddau rhywiol â phlant. **At ddibenion y cynllun, bydd trosedd rhywiol â phlant yn cael ei diffinio fel unrhyw drosedd a restrir o dan [Atodlen 34A o'r Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003](#).**
- 11) Gall y CSODS orgyffwrdd â phrosesau datgelu eraill ac ategu prosesau datgelu eraill, megis MAPPA, Cynhadledd Amlasiantaethol ar gyfer Asesu Risg (ar gyfer y risg o leihau trais yn y cartref) neu'r Cynllun Datgelu Trais Domestig (DVDS - a elwir weithiau yn "Ddeddf Clare"). Dylid ystyried pa broses yw'r un fwyaf priodol ym mhob achos. Dylai lluoedd anelu at wneud y broses o wneud cais i'r ddau gynllun mor hawdd â phosib, ac **ni ddylid gofyn i ymgeiswyr ddarparu eu gwybodaeth ar wahân ar gyfer pob cynllun.** Dylai lluoedd sicrhau, pan wneir cais am un cynllun (naill ai CSODS neu DVDS), eu bod yn ystyried datgelu gwybodaeth o dan "Hawl i Wybod" ar gyfer y cynllun arall heb yr angen i'r ymgeisydd wneud cais ar wahân.
- 12) Nid yw'r CSODS yn disodli gweithdrefnau statudol ar gyfer amddiffyn plant ac, os nodir risg gyfredol i blentyn sy'n gofyn i fwy na dim ond datgelu gael ei ystyried, dylid drosglwyddo'r achos i Hyb Diogelu Amlasiantaethol i'w symud ymlaen a'i ystyried.

- 13) Nid yw'r CSODS yn disodli'r trefniadau presennol ar gyfer gwiriadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS), Ceisiadau Gwrthrych am Wybodaeth neu geisiadau Rhyddid Gwybodaeth (FOI).

Ffigur 1: Trosolwg o lwybrau mynediad Cynllun Datgelu Troseddwy'r Rhyw â Phlant

Os nodir bod angen gweithredu ar frys oherwydd risg uniongyrchol/ar fin digwydd o niwed i blentyn, yna **FFONIWCH 999 AR UNWAITH**.

Sylwer: gellir gwneud penderfyniad i beidio â bwrw ymlaen â datgeliad, yn seiliedig ar asesiad priodol o risg, ar unrhyw gam o'r broses.

3. Y Broses

- 14) O dan y CSODS, gall unrhyw un wneud cais ynghylch person (gwrthrych) sydd â rhyw fath o gyswllt â phlentyn neu blant a enwir. Gallai hyn gynnwys unrhyw drydydd parti, fel taid, cymydog, neu ffrind.
- 15) Os digwydd bod gan wrthrych euogfarnau am droseddau rhywiol yn erbyn plant, yn peri risg o achosi niwed i'r plentyn dan sylw, ac mae datgelu yn **angenrheidiol** i amddiffyn y plentyn ac mae'n ymateb cymesur i reoli'r risg honno, mae rhagdybiaeth y bydd y wybodaeth hon yn cael ei datgelu. Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi y **bydd unrhyw ddatgeliad o dan CSODS ond yn cael ei wneud i'r person sydd yn y sefyllfa orau i amddiffyn y plentyn**. Efallai nad hwn yw'r unigolyn a wnaeth y cais.
- 16) Dylid nodi y bydd y rhagdybiaeth i ddatgelu ond yn bodoli mewn achosion lle mae gan y testun euogfarnau am droseddau rhywiol â phlant. Fodd bynnag, mae'n bwysig cydnabod bod llawer o droseddau rhywiol yn erbyn plant yn cael eu cyflawni gan bobl nad ydynt yn Droseddwy'r Rhyw Cofrestredig cyfredol neu wedi'u harchifo.
- 17) Yr un mor bwysig yw'r ffaith bod cysylltiadau yn aml rhwng troseddu rhywiol a threisgar, ac ni ddylid anwybyddu'r math hwn o droseddu. Yn yr un modd, gellir cadw gwybodaeth am destun y cais CSODS na ellir ei ddyfarnu'n euog o droseddu, ond mae'n dal i ddangos y gallai'r testun hwnnw beri risg o niwed i'r plentyn neu'r plant a enwir.
- 18) O ran gwybodaeth berthnasol arall a ddelir gan yr heddlu am destunau nad oes ganddynt euogfarnau am droseddau rhywiol plant, rhaid cwblhau archwiliad o darddiad, dibynadwyedd a hygredd y wybodaeth honno cyn i unrhyw ddatgeliad gael ei awdurdodi. Gallai testunau nad oes ganddynt euogfarnau am droseddau rhywiol yn erbyn plant ond a allai fod yn dal i fod yn risg diogelu i'r plentyn neu'r plant a enwir gynnwys (ond heb fod wedi'u cyfyngu i):
- a. Pobl sy'n euog o droseddau eraill, er enghraifft trais difrifol yn y cartref neu greulondeb/esgeulustod plant.
  - b. Pobl nad ydynt wedi'u cael yn euog ond y mae'r heddlu neu unrhyw asiantaeth arall yn dal cudd-wybodaeth neu wybodaeth arall sy'n nodi eu bod yn peri risg o niwed i blant.
- 19) Mae'r CSODS yn borth i ganiatáu i'r cyhoedd godi pryderon am unigolion a allai gyflwyno risg i blant. Felly, er nad yw gwybodaeth nad yw'n euogfarn am drosedd rywiol â phlentyn yn dod o dan y rhagdybiaeth i ddatgelu fel y nodir o fewn [Adran 327A o'r Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003](#), dylid ystyried datgeliadau fesul achos pan ddelir gwybodaeth o'r fath. Pwrpas hyn yw sicrhau bod camau priodol yn cael eu cymryd i amddiffyn plant lle bynnag y bo modd.

3.1 Y llwybr mynediad "Hawl i Ofyn"

Cam 1 – Cyswllt cychwynnol â'r heddlu

- 20) Bydd cais yn cael ei ystyried pan fydd aelod o'r cyhoedd yn cysylltu â'r heddlu i ofyn am wybodaeth ynglŷn ag a yw person yn peri risg o niwed rhywiol i blentyn neu blant penodol. Gall cyswllt cychwynnol ddigwydd drwy ffurflenni cais ar-lein, dros y ffôn, neu yn bersonol mewn gorsaf heddlu.
- 21) At ddibenion y canllawiau hyn: "y testun" yw'r person y gwneir cais am CSODS amdano, "yr ymgeisydd" yw'r person sy'n gwneud y cais am wybodaeth, ac "y derbynnydd" yw'r person sy'n derbyn y datgeliad (os yn wahanol i'r ymgeisydd).
- 22) Os ar unrhyw adeg yn ystod proses ymgeisio'r CSODS mae'r heddlu'n credu bod trosedd yn cael ei honni, byddant yn dilyn yr adroddiad trosedd o dan weithdrefnau ymchwilio a chofnodi arferol. Fodd bynnag, mae'n bosibl, ar rai achlysuron, i gais CSODS gydredeg ag ymchwiliad troseddol, ond dylid cytuno ar strategaeth ffurfiol gyda'r tîm sy'n ymchwilio i'r mater troseddol ynghylch sut i symud ymlaen y cais CSODS orau i sicrhau nad oes cyfaddawd i'r ymchwiliad troseddol. Efallai y caiff ei benderfynu y gallai'r mater o ddiogelu a datgelu fod mewn sefyllfa well i gael ei symud ymlaen fel rhan o'r ymchwiliad troseddol.
- 23) Os gwneir cais am wybodaeth i asiantaeth bartner yn hytrach na'r heddlu, bydd y gweithdrefnau arferol a fabwysiadwyd gan yr asiantaeth bartner ar gyfer trin y math hwn o gais yn berthnasol. Nid yw datgelu gwybodaeth yn offeryn diogelu sydd ar gael i'r heddlu yn unig; gall asiantaethau eraill fod â phwerau datgelu ac fe ddylent weithredu yn ôl eu fframweithiau diogelu eu hunain. Fodd bynnag, os yw'r ymgeisydd yn ei gwneud yn hysbys eu bod yn gwneud ymholiad o dan CSODS, yna dylid eu hatgyfeirio i'r heddlu. Gall asiantaeth bartner hwyluso cyswllt gyda'r heddlu os yw'n briodol.
- 24) Fodd bynnag, os yw'r ymgeisydd CSODS eisoes wedi derbyn datgeliad trwy fecanwaith amgen (er enghraifft trwy gyfarfod lefel 2 neu 3 MAPPA neu drafodaeth strategaeth ddiogelu) ond maent yn gofyn am wybodaeth neu eglurhad pellach am y datgeliad gwreiddiol hwnnw, dylid ailgyfeirio'r ymgeisydd i'r asiantaeth neu'r tîm a oedd yn gyfrifol am y penderfyniad datgelu gwreiddiol hwnnw yn hytrach na chreu ymholiad ar wahân o dan CSODS. Mae hyn yn osgoi dyblygu prosesau ac yn sicrhau parhad goruchwyliaeth ar gyfer yr achos.
- 25) Os yw'r plentyn yn ddarostyngedig i weithdrefnau amddiffyn plant agored, dylai asiantaethau ddefnyddio'r darpariaethau o fewn y fframweithiau hynny i ystyried datgelu fel rhan o'u cynllun diogelu, yn hytrach na chyfarwyddo cais ar wahân ar gyfer CSODS. Mae hyn er mwyn osgoi i'r ymgeisydd orfod mynd drwy broses amgen a gorfod ymgysylltu â gweithwyr proffesiynol eraill pan all yr asiantaethau sy'n ymwneud â'r gweithdrefnau amddiffyn plant ddelio â materion o'r fath yn rhagweithiol eu hunain.
- 26) Os yw'r ymgeisydd yn ymweld â'r orsaf heddlu yn bersonol, rhaid iddynt gael y cyfle i wneud eu ymholiad yn breifat, gan y gallent deimlo'n anghyfforddus yn gwneud hynny wrth i aelodau eraill o'r cyhoedd allu clywed.

SYLWER: Mae'n hanfodol, ar yr adeg hon, bod modd cyfathrebu'n ddiogel yn cael ei gytuno ble mae'r lle, y modd a'r amseru yn cael ei bennu gan yr ymgeisydd. Mae hyn yn hanfodol i ddiogelu'r ymgeisydd.

Gwybodaeth i'w chael a'i chyfathrebu yn ystod y cyswllt Cychwynnol

- 27) Ar ôl derbyn y cyswllt cychwynnol, rhaid i'r swyddog heddlu / aelod o staff gymryd yr holl fanylion gan yr ymgeisydd a llenwi Ffurflen Cyswllt Cychwynnol a Ffurflen Wyneb yn Wyneb (Atodiad A). Gall cyswllt cychwynnol ddigwydd drwy ffurflenni cais ar-lein, dros y ffôn, neu yn bersonol mewn gorsaf heddlu.
- 28) Yn ystod y cyfnod cyswllt cychwynnol, bydd yr heddlu hefyd yn atgoffa/hysbysu'r ymgeisydd o'r canlynol:
- a) Nid yw'r CSODS yn disodli'r gweithdrefnau presennol sydd ar waith ar gyfer ceisiadau gwrthrych am wybodaeth neu geisiadau Rhyddid Gwybodaeth (FOI) a'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS).
  - b) Dim ond i'r person sydd yn y sefyllfa orau i amddiffyn y plentyn neu'r plant sydd wedi'u henwi yn yr ymholiad y gwneir datgeliad.
  - c) Mae'r angen i ddatgelu yn seiliedig ar y risg a achosir gan y testun i'r plentyn a enwir a bydd yn dibynnu ar lefel y cyswllt sydd gan y testun gyda'r plentyn neu'r plant.
  - d) Bydd y gwiriadau cychwynnol yn cael eu cwblhau cyn gynted â phosibl ac mewn unrhyw achos o fewn 24 awr. Bydd yr archwiliadau hyn yn asesu a oes risg uniongyrchol neu sydd ar fin dod o niwed i'r plentyn neu blant a enwir yn y cais, sy'n golygu y gallai'r testun gyflwyno risg cyn cynnal yr isafswm gwiriadau. Byddant hefyd yn asesu a ddylid symud ymlaen â'r cais datgelu ymhellach.
  - e) Pe bai penderfyniad yn cael ei wneud i fwrw ymlaen â'r cais datgelu ymhellach:
    - i. Bydd y datgeliad yn cael ei atgyfeirio i staff sydd wedi'u hyfforddi'n briodol gan yr heddlu i ddelio â nhw; a
    - ii. Bydd gofyn i'r ymgeisydd fynychu cyfarfod wyneb yn wyneb o fewn y 10 diwrnod nesaf os oes angen. Mewn rhai amgylchiadau, gall yr heddlu benderfynu cynnal y cyswllt dilynol dros y ffôn neu ddulliau amgen. Bryd hynny, bydd gofyn i'r ymgeisydd ddarparu prawf o'i hunaniaeth.
  - f) Bydd yr heddlu'n anelu at gwblhau'r cyswllt dilynol o fewn 10 diwrnod, ond mae'n bosib y bydd amgylchiadau lleddfol sy'n cynyddu'r amserlen hon. Hysbysir yr ymgeisydd os yw hyn yn wir.
  - g) Os nodir unrhyw risgiau uniongyrchol ar unrhyw adeg, bydd camau diogelu uniongyrchol yn cael eu cymryd. Bydd cynllun diogelwch hefyd yn cael ei ddatblygu os bydd datgeliad yn digwydd.
  - h) Mae rhagor o wybodaeth am y cynllun ar gael yn y Canllawiau i'r Cyhoedd ar gyfer y cynllun. Mae gwybodaeth am sut i nodi arwyddion cam-drin a chadw plant yn ddiogel ar gael yn y Canllawiau Cadw Plant yn Ddiogel rhag Cam-drin Rhywiol.

Cwblhau ymchwil cudd-wybodaeth gychwynnol

- 29) Unwaith y bydd y ffurflen gyswllt gychwynnol wedi'i llenwi gan y swyddog / aelod o staff yr heddlu sy'n derbyn, rhaid cyflwyno'r ffurflen i'r tîm heddlu priodol er mwyn cynnal gwaith ymchwil ar y parti a enwir. Dylai gwiriadau ganolbwyntio ar y risg a achosir gan y testun ond dangos sylw dyladwy i bryderon hysbys am y plentyn neu'r plant a enwir; er enghraifft, os ydynt yn ddarostyngedig i weithdrefnau amddiffyn plant cyfredol. **O ystyried bod y cais o**

bosib yn codi pryderon am blentyn penodol, mae'n rhaid i'r heddlu allu cynnal gwiriadau o'r fath ar sail 24/7 er mwyn sicrhau bod modd nodi a rheoli unrhyw risgiau ar uniongyrchol a'u rheoli'n effeithiol.

- 30) Os nodir pryderon uniongyrchol yn ystod y gwiriadau cychwynnol ac ymholiadau ymchwil, rhaid cymryd camau priodol i ddiogelu'r rhai sydd mewn perygl. Rhaid i'r swyddog sy'n gyfrifol am yr ymchwil a'r ymholiadau riportio'r pryderon i oruchwyliwr ar unwaith.
- 31) **Ni fydd uchafswm amserlen i gwblhau'r gwiriadau cychwynnol yn dilyn cyswllt cychwynnol yr ymgeisydd gyda'r heddlu yn ddim mwy na 24 awr.**
- 32) Os nad oes pryderon ar uniongyrchol yn cael eu nodi yn ystod y gwiriadau cychwynnol a'r cam ymchwil, bydd y cais a'r gwiriadau yn cael eu hanfon ymlaen i'r tîm sy'n gyfrifol am ymchwilio a bwrw ymlaen â'r achos.

Cam 2 - Ymchwiliad a chysylltiad dilynol â'r ymgeisydd

Penderfyniad ynghylch a ddylid bwrw ymlaen â Chais Datgelu

- 33) Unwaith y bydd yr achos wedi ei anfon at y tîm cyfrifol, yn unol â gweithdrefnau'r heddlu lleol, mater i'r heddlu fydd:
- Penderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r cais yn dilyn yr asesiad risg cychwynnol; a
  - Penderfynu sut y cysylltir â'r ymgeisydd i fwrw ymlaen â'r cais datgelu, yn gyson â'r dull a ffefrir a gytunwyd ar y cyswllt cychwynnol.
- 34) Rhaid i'r achos gael ei adolygu a'i oruchwylio gan swyddog o leiaf rheng Rhingyll neu Staff yr Heddlu sy'n cyfateb, sydd â gwybodaeth am y cynllun ac sy'n brofiadol wrth ddelio â diogelu a rheoli risg troseddwr.
- 35) Ar hyn o bryd, mae angen creu adroddiad ffurfiol ar system rheoli achosion/troseddau'r llw (creu rhif cyfeirnod) i sicrhau bod cofnod archwiliadol o'r cais CSODS sy'n cael ei wneud.

Ymchwiliad a chysylltiad dilynol gyda'r ymgeisydd

- 36) Os yw'r heddlu'n penderfynu y dylai'r cais barhau, dylai'r ymgeisydd gael ei weld fel arfer mewn cyfarfod wyneb yn wyneb. Dylai hyn ddigwydd cyn gynted â phosibl a, beth bynnag, **dim hwyrach na 10 diwrnod gwaith ar ôl y cyswllt cychwynnol**. Bwriad hyn yw:
- Sicrhau bod y cais yn ddilys ac nid yn faleisus;
  - Sefydlu rhagor o fanylion am y cais er mwyn asesu risg bellach a lywio penderfyniad ynghylch datgelu;
  - Darparu gwybodaeth a chyngor diogelwch i ddiogelu'r plentyn dan sylw; a
  - Sicrhau bod cyfle i archwilio materion diogelu ehangach posibl, yn ogystal â'r broblem bosibl o ddatgelu gwybodaeth. Gallai hyn gynnwys profiad byw'r plentyn a enwir ac archwilio cysylltiad â phersonau eraill nad ydynt wedi'u henwi yn y cais cychwynnol.
- 37) Dylai'r cyswllt wyneb yn wyneb gael ei gynnal gan swyddog neu aelod o staff yr heddlu, sydd wedi derbyn hyfforddiant mewn-llu i sicrhau bod ganddynt ddealltwriaeth sylfaenol o

ddiogelu plant a'r risgiau a achosir gan droseddwr rhyw. Bydd profiad yn y meysydd hyn yn cynorthwyo o ran cwestiynu perthnasol a nodi ymddygiadau a fydd yn llywio unrhyw asesiad risg dilynol.

- 38) Gall fod yn briodol i'r cam hwn o'r cais gael ei ddilyn trwy gyfrwng cyfweiliad ffôn/galwad fideo yn hytrach na chyswllt wyneb yn wyneb. Bydd hyn yn cael ei ystyried fesul achos ac mae'n fwyaf addas pan fydd gwiriadau llawn wedi'u cwblhau a chanfyddir nad oes gwybodaeth a ddelir sy'n nodi'r testun fel risg bosib i blant. Os yw'r ymgeisydd yn codi pryderon am ymddygiad y testun sy'n awgrymu bod pryder parhaus, hyd yn oed pan nad oes unrhyw wybodaeth arall yn cael ei ddal am y pwnc, yna argymhellir cyswllt wyneb yn wyneb ar gyfer archwilio pryderon o'r fath ymhellach.
- 39) Dylid darparu'r opsiwn i gynnal y cyfweiliad mewn lleoliad niwtral, ond yr arfer gorau yw cynnal cyswllt wyneb yn wyneb yng nghyfeiriad cartref yr ymgeisydd pan fo'r ymgeisydd yn byw gyda'r plentyn/plant a enwir.

Eitemau Rhagarweiniol

40) Cyn bwrw ymlaen ag ymholiadau ar y cais, rhaid i'r heddlu:

- a. Rhybuddio'r ymgeisydd, os ydynt yn fwriadol neu'n faleisus yn darparu gwybodaeth ffug i'r heddlu er mwyn ceisio cael datgeliad nad oes ganddynt hawl iddynt, y gallent wynebu erlyniad.
- b. Rhybuddio'r ymgeisydd, os ydyn nhw'n datgelu tystiolaeth o drosedd wrth gofrestru pryder, efallai na fydd modd cynnal eu cyfrinachedd.
- c. Rhybuddio'r ymgeisydd bod rhaid defnyddio gwybodaeth a ddatgelwyd gan yr heddlu ond at y diben y mae wedi'i rhannu ar ei gyfer.
- d. Sicrhau'r ymgeisydd y bydd y cais yn cael ei drin yn gyfrinachol. Fodd bynnag, dim ond tra'n aros am ganlyniad y broses y gellir gwarantu hyn. Os bydd pryder yn codi am y testun, mae'n rhaid i'r heddlu ystyried a ddylid gofyn am sylwadau gan y testun. Ar ben hynny, os am wneud datgeliad canlyniadol, rhaid i'r heddlu ystyried a ddylid dweud wrth y testun am y datgeliad.
- e. Gofynnir i'r ymgeisydd am brawf o hunaniaeth, naill ai yn bersonol neu ar-lein. Gall ffurfiau derbyniol o ID gynnwys:
  - (i) Pasbort;
  - (ii) Trwydded yrru;
  - (iii) Math dibynadwy arall o ID llun;
  - (iv) Bil cyfleustodau cartrefi (trydan, treth cyngor, nwy, dŵr);
  - (v) Cyfriflen banc.

41) Os nad oes gan yr ymgeisydd unrhyw un o'r mathau uchod o ID, ni fydd hyn o reidrwydd yn atal cais. Gall fod modd cyfeirio at asiantaeth arall i gadarnhau hunaniaeth yr ymgeisydd (e.e. gweithiwr cymdeithasol, ymwelydd iechyd).

42) **Ni ellir datgelu heb wirio hunaniaeth neu os yw'r ymgeisydd yn dewis aros yn ddienw.** Fodd bynnag, os bydd y naill neu'r llall o'r ddau bosibilrwydd hyn yn codi, bydd angen gwneud gwiriadau o hyd ar y wybodaeth a roddir am y testun ac, os nodir pryderon, bydd angen cymryd mesurau priodol o hyd.

Yn ystod y cyfarfod wyneb yn wyneb

- 43) Dylid mynd at y cyfarfod wyneb yn wyneb gyda meddylfryd ymchwiliol, nid yn unig i ddatrys y mater o ddatgelu posibl ond i ystyried yn llawn sefyllfa ddiogelu ehangach y partïon a enwir.
- 44) Yn ystod y cyfarfod wyneb yn wyneb, gofynnir i'r ymgeisydd beth maen nhw'n ei wybod eisoes am hanes y testun. Gall fod yn wir bod ganddynt wybodaeth o ffynonellau eraill (er enghraifft, y cyfryngau) sy'n gywir ac yn ddigonol at ddiben lle mae'r ymgeisydd yn gallu amddiffyn y plentyn, gan negyddu'r angen i ddatgelu ymhellach. Fel arall, efallai y rhoddwyd gwybodaeth iddynt (er enghraifft, o'r testun eu hunan) sy'n anghywir ac yn gamarweiniol, a gall fod yn ofynnol i ddatgelu sicrhau bod yr ymgeisydd yn gwbl ymwybodol o'r risgiau, er bod gwybodaeth flaenorol ar gael iddynt.
- 45) Os nad yw chwiliadau cychwynnol wedi datgelu unrhyw wybodaeth berthnasol sy'n ymwneud â'r testun, dylid gofyn i'r ymgeisydd ddarparu gwybodaeth ychwanegol a fydd yn galluogi adnabod y testun yn gywir. Gall hyn gynnwys llun neu ddisgrifiad o nodweddion adnabod fel tatŵs a marciau geni, yn ogystal â manylion am gyfeiriadau blaenorol a lleoedd gwaith.
- 46) Hysbysir yr ymgeisydd, os awdurdodir datgeliad, y gofynnir i'r person y gwneir y datgeliad iddo lofnodi ymgymeriad eu bod yn cytuno bod yr wybodaeth yn gyfrinachol ac na fyddant yn datgelu'r wybodaeth ymhellach. Gallai achos cyfreithiol ddilyn os yw'r cyfrinachedd yma'n cael ei dorri, er enghraifft o dan [Adran 170 Deddf Diogelu Data 2018](#). Os nad yw'r derbynydd yn fodlon llofnodi'r ymgymeriad, bydd angen i'r heddlu ystyried a ddylai datgelu barhau i ddigwydd.
- 47) Os gwneir yr heddlu'n ymwybodol bod gan y testun fynediad at blant ar wahân i'r un(rhai) a enwir yn y cais, rhaid iddynt ystyried a ddylid gwneud datgeliadau pellach o dan y darpariaethau presennol. **Nid yw'n briodol i'r person sy'n derbyn y datgeliad rannu'r wybodaeth a dderbynnir ymhellach.**
- 48) Ar ôl y cyfarfod wyneb yn wyneb, dylid darparu i'r ymgeisydd wybodaeth am sut i amddiffyn plant rhag cam-drin plant yn rhywiol (Atodiad F). Gellir darparu hyn ar ffurf taflenni neu drwy ddolen at adnoddau ar-lein.
- 49) **Ni fydd penderfyniad yn cael ei wneud ar ddiwedd y cyfarfod wyneb yn wyneb** (oni bai bod ymholiad diogelu plant ar frys wedi'i gychwyn oherwydd yr asesiad risg ac nad oes modd osgoi rhyw fath o ddatgelu i ddelio â hyn). Mae angen cynnal yr asesiad risg llawn yn gyntaf.
- 50) Ar ddiwedd y cyfarfod wyneb yn wyneb, bydd y swyddog / aelod o staff yr heddlu yn llenwi'r ffurflen Cyswllt Cychwynnol ac Wyneb yn Wyneb (Atodiad A) sy'n cofnodi manylion llawn y cyswllt ac yn darparu argymhellion ar gyfer y camau nesaf sydd eu hangen. Bydd yr wybodaeth hon yn cael ei hanfon yn ôl i'r tîm sy'n gyfrifol am gydlynu'r cais a'r ymchwiliad yn gyffredinol. Rhaid cadw'r wybodaeth ar system rheoli achosion/troseddau.

Cam 3 - Asesiad risg llawn

- 51) Yn dilyn y cyfarfod wyneb yn wyneb, bydd tîm yr heddlu sy'n gyfrifol am gydlynu'r cais yn cynnal asesiad risg pellach. Bydd hyn yn cynnwys ailedrych ar wybodaeth a gafwyd eisoes, gan wirio'r holl systemau sydd ar gael, a sicrhau bod y testun wedi'i adnabod yn gywir.
- 52) Bydd gwiriadau hefyd yn cael eu cwblhau gydag asiantaethau eraill lle bo hynny'n briodol. Bydd hyn yn cynnwys:
- Gwasanaethau cymdeithasol (lle mae'r ymgeisydd wedi rhoi caniatâd neu os yw amgylchiadau'r ymholiad yn mynnu bod hyn yn angenrheidiol heb ganiatâd);
  - Gwasanaeth prawf; ac
  - Unrhyw asiantaeth arall a all ddarparu gwybodaeth er mwyn llywio'r asesiad risg.

3.2 Y llwybr mynediad "Hawl i Wybod"

- 53) Y llwybr mynediad "Hawl i Wybod" i'r CSODS yw lle mae'r heddlu'n derbyn gwybodaeth anuniongyrchol a allai effeithio ar ddiogelwch plant ac nad yw wedi'i chyfathrebu trwy'r broses "Hawl i Ofyn". Gallai hyn gynnwys (ond nid yw'n gyfyngedig i):
- Gwybodaeth yn dod yn adnabyddus i'r heddlu am berthynas yn cynnwys troseddwr rhyw â phlentyn a pherson sydd â chyfrifoldeb am blentyn neu blant.
  - Gwybodaeth a gafwyd yn ystod ymchwiliad i faterion eraill sy'n nodi angen i berson dderbyn gwybodaeth am rywun a allai gyflwyno perygl i blentyn.
  - Gwybodaeth a dderbyniwyd sy'n awgrymu cyswllt cyfagos rhwng plentyn penodol a pherson sy'n peri risg iddyn nhw.
- 54) Pwrpas y llwybr mynediad "Hawl i Wybod" yw caniatáu i'r heddlu weithredu'n rhagweithiol pan fyddant yn derbyn gwybodaeth am risg i blentyn neu blant, yn hytrach na chyfarwyddo'r unigolyn i orfod gwneud cais ychwanegol i'r heddlu pan fydd eisoes yn hysbys bod datgelu'n angenrheidiol ac yn gymesur.
- 55) Nid yw'r llwybr mynediad "Hawl i Wybod" i CSODS yn disodli prosesau diogelu statudol ar waith a bydd angen gwneud atgyfeiriadau perthnasol yn ôl y gofyn o hyd.
- 56) Er mwyn sicrhau bod yr ymateb diogelu yn gymesur ac yn unol â'r risgiau a nodwyd, gall yr heddlu flaenoriaethu pa ddatgeliadau posibl sy'n cael asesiad risg llawn.
- 57) Os nodir senario "Hawl i Wybod", yna dylid atgyfeirio'r achos i'r tîm sy'n goruchwyllo a chydlynu ceisiadau CSODS er mwyn i'r amgylchiadau gael eu hasesu.

3.3 Ymgeiswyr dan 18 oed

- 58) Os yw'r ymgeisydd o dan 18 oed ar adeg ei gais, bydd yn ofynnol iddynt fod yng nghwmni oedolyn cyfrifol wrth fynychu cam cyfarfod wyneb yn wyneb dilynol y cais. Os ystyrir ei bod yn briodol gwneud datgeliad i berson o dan 18 oed, dylid hefyd gwneud y datgeliad i'r

oedolyn cyfrifol a enwir. Gallai'r oedolyn cyfrifol fod yn aelod o'r teulu, yn ffrind, neu'n weithiwr proffesiynol fel athro neu weithiwr cymdeithasol.

- 59) O dan amgylchiadau eithriadol, gellir symud ymlaen cais a wnaed gan unigolyn sydd o dan 18 oed nad oes ganddo aelod o'r teulu, ffrind na gweithiwr proffesiynol i gyd-fynd â nhw os na ellir adnabod oedolyn cyfrifol. Dylid ystyried rhybuddio gwasanaethau cymdeithasol i'w hysbysu o fanylion y cais ac unrhyw ddatgeliad dilynol.

3.4 Testunau o dan 18 oed

- 60) Dylai troseddu a ddigwyddodd pan oedd y testun o dan 18 oed gael ei ystyried gan yr heddlu i ddatgelu os yw'n berthnasol ac yn amserol i ddiogelu plentyn. Dylid rhoi ystyriaeth ddyledus i natur y troseddu, gan gynnwys ffactorau fel: oedrannau'r partïon; aeddfedrwydd emosiynol y partïon; unrhyw orfodaeth neu lygredd; a'r berthynas rhwng y partïon, gan gynnwys a oedd unrhyw fodolaeth o ddyletswydd gofal neu doriad ar ymddiriedaeth.
- 61) Os yw testun cais o dan 18 oed ac nid oes unrhyw beth i'w ddatgelu, dylid trin y cais fel cais CSODS arferol ond, yn ddibynnol ar fanylion yr achos, dylid ystyried rhybuddio'r gwasanaethau cymdeithasol i'w hysbysu o fanylion y cais.
- 62) Os yw testun cais o dan 18 oed a bod rhywbeth i'w ddatgelu, bydd Egwyddor 3 o'r broses o wneud penderfyniadau yn berthnasol, fel y nodir ym [Mharagraff 87](#). Os digwydd y bydd y testun yn cael gwybod am y datgeliad, dylid gwneud hyn mewn modd sy'n briodol i'w hoedran, gan roi ystyriaeth i hysbysu eu rhiant, gwarcheidwad, neu ofalwr. Dylid rhoi ystyriaeth ddyledus i'r effeithiau y gallai datgeliad eu cael ar destun o dan 18 oed, a rhaid ystyried anghenion diogelu a lles dilynol gan yr holl weithwyr proffesiynol perthnasol sy'n ymwneud â bywyd y testun, gan gynnwys yr heddlu. Gwasanaethau cymdeithasol a (lle bo hynny'n berthnasol) dylai'r rheolwr troseddwr hefyd fod yn rhan o drafodaethau i weithio gyda'r testun i newid ymddygiadau.
- 63) Os oedd testun cais o dan 18 oed pan wnaethon nhw gyflawni trosedd berthnasol ond erbyn hyn mae dros 18 oed, bydd y ffordd y mae'r cais yn cael ei drin yn dibynnu ar yr amgylchiadau a dylai cyrff yr heddlu ac MAPPA eu rheoli yn y ffordd arferol.

3.5 Ceisiadau trawsffiniol

- 64) Mae posibilrwydd y bydd ceisiadau sydd angen cynnwys mwy nag un Heddlu. Yn y senarios hyn, mae'n hanfodol bod llinellau cyfathrebu clir rhwng pob llu i sicrhau bod pob ymholiad yn cael ei gwblhau.
- 65) **Llu Cydlynu** - Yr ardal heddlu lle mae'r ymgeisydd yn byw fydd yr heddlu a fydd yn gyfrifol am gofnodi'r cais, cynnal yr asesiad risg, a chydlynu'r ymholiadau perthnasol. Bydd gofyn i'r llu hwn gwblhau'r cyswllt dilynol.
- 66) **Llu Ymateb** - Ardal y llu lle mae unrhyw barti heblaw'r ymgeisydd yn byw. Bydd y lluoedd hyn yn cymryd cyfrifoldeb am weithredoedd mewn perthynas â'r partïon hyn (h.y. y testun, y plentyn/plant). Bydd angen i'r Llu Ymateb adrodd yn ôl i'r Llu Cydlynu gyda'u canfyddiadau ac o fewn amserlenni y cytunwyd arnynt.

- 67) Dylai pob Heddlu ac asiantaeth weithio mewn ymgynghoriad agos i ystyried a mynd i'r afael â'r risg a achosir ym mhob achos. Dylid gwneud pob ymdrech i ddod i gytundeb rhwng holl ardaloedd y lluoedd ac asiantaethau sy'n gysylltiedig. Yn y rhan fwyaf o amgylchiadau, bydd y Llu Cydlynu yn penderfynu a oes angen datgeliad o dan CSODS gan y byddant yn berchen ar yr ymchwiliad. Pan fo'r testun yn droseddwr sy'n destun rheoli troseddwr ar hyn o bryd gan lu arall, mae'n arfer a argymhellir bod y penderfyniad ynghylch datgelu yn cael ei wneud ar y cyd rhwng y Llu Cydlynu a'r llu sy'n gyfrifol am reoli'r troseddwr yn barhaus. Yn y digwyddiad annhebygol na ellir dod i gytundeb rhwng pob parti ynghylch y mater o ddatgelu, bydd y cyfrifoldeb am y penderfyniad terfynol ar ddatgelu yn dibynnu a yw'r testun yn destun MAPPA cyfredol ai peidio.
- a. Os yw'r testun yn destun MAPPA cyfredol, bydd gan yr ardal MAPPA sy'n gyfrifol am y testun hwnnw flaenoriaeth gan fod ganddynt y cyfrifoldeb o leihau'r risg sy'n gysylltiedig â'r testun hwnnw, gan gynnwys y risg o droseddu yn erbyn y plentyn(plant) a enwir. Bydd yr heddlu hwn yn rhoi ystyriaeth briodol ynghylch a oes angen atgyfeiriad i lefel 2 neu 3. Mae'r heddlu'n gallu gwneud penderfyniad ar ddatgelu o dan eu gweithdrefnau eu hunain os nad oes angen lefel 2 neu 3.
  - b. Os nad yw'r testun yn destun MAPPA cyfredol, bydd gan y llu sydd â chyfrifoldeb am y plant flaenoriaeth gan eu bod yn dal y cyfrifoldeb am les y plant hynny yn eu hardal. Yna byddan nhw'n cynnal y broses o wneud penderfyniadau ar gyfer datgelu, gan benderfynu a oes angen cyfranogiad sengl neu amlasiantaethol.
- 68) Rhaid i ymholiadau ac atgyfeiriadau (yn ôl y gofyn) gael eu gwneud gyda'r asiantaethau ym mhob maes perthnasol, yn enwedig gyda'r adrannau Gofal Cymdeithasol Plant ar gyfer lle mae'r plant yn byw.

3.6 Atgyfeirio at gyfarfod trefniadau diogelu'r cyhoedd amlasiantaethol lleol

- 69) Os yw'r achos yn ymwneud â throseddwr cymwys MAPPA, dylid ystyried a oes angen gwneud atgyfeiriad i lefel 2 neu lefel 3 gan roi sylw dyladwy i amgylchiadau'r achos a'r wybodaeth a gasglwyd. Cyfrifoldeb yr Asiantaeth Arweiniol yw atgyfeiriadau i lefel 2 neu 3 ar gyfer troseddwr cymwys, sef nad yr heddlu yn aml. Felly, mae angen ymgysylltu â'r Asiantaeth Arweiniol pan wneir ceisiadau CSODS am droseddwr MAPPA cyfredol fel y gallant ystyried pa gamau y maent am eu cymryd.
- 70) Er mwyn gwneud penderfyniad dim ond ynghylch a oes angen datgeliad trydydd parti, efallai na fydd angen cynadledda lefel 2 neu 3 mewn achos, a gellir gwneud y penderfyniad yn unol â gweithdrefnau'r asiantaeth leol. Mae [canllawiau](#) MAPPA yn rhoi rhagor o wybodaeth am benderfyniadau datgelu ar gyfer rhai enwol sydd o fewn y broses MAPPA ar hyn o bryd.
- 71) Os mai'r heddlu yw perchnogion y wybodaeth sydd i'w datgelu, mae ganddyn nhw'r gallu i awdurdodi datgeliadau at ddiben statudol heb yr angen i ofyn am awdurdod gan asiantaethau eraill. Os yw asiantaethau eraill yn rhan o'r achos, yna'r arfer gorau yw ymgynghori â nhw yn ystod yr ymchwiliad ac ystyried unrhyw sylwadau y gallant ddymuno eu gwneud o ran y mater o ddatgelu.

72) Ar yr adeg hon yn y broses cynllun datgelu, rhagwelir y bydd gan yr heddlu ddigon o wybodaeth i benderfynu a oes risg gredadwy o niwed i blentyn yn bodoli. Dylai'r heddlu gategoreiddio'r wybodaeth fel un ai sy'n cynrychioli "pryder" neu "dim pryder". Gall fod achlysuron lle mae'r heddlu'n teimlo bod angen atgyfeirio'r achos at gyfarfod MAPPA cyn gwneud penderfyniad. Mae hyn yn ôl disgrisiwn yr heddlu unigol.

3.7 Categoreiddio a "pryder" neu "ddim pryder"

73) Bydd y cais yn un sy'n codi "pryderon" lle:

- a. Mae gan y testun euogfarnau am droseddau rhywiol â phlant fel y'u rhestrir o dan Atodlen 34A i Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003;
- b. Mae gan y testun euogfarnau eraill sy'n berthnasol i ddiogelu plant (e.e. troseddau rhywiol ag oedolion, trais, cyffuriau neu gam-drin domestig);
- c. Mae cudd-wybodaeth yn hysbys am y testun sy'n berthnasol i ddiogelu plant (e.e. achosion heb fynd ymlaen â nhw neu gudd-wybodaeth yn ymwneud â throseddau rhywiol neu dreisgar, neu ymddygiad blaenorol pryderus tuag at blant); a/neu
- d. Mae ymddygiad pryderus sy'n berthnasol i ddiogelu plant bellach yn cael ei arddangos gan y testun neu'r plentyn sydd wedi'i ddatgelu fel rhan o'r cais datgelu (e.e. meithrin perthynas amhriodol neu newidiadau mewn ymddygiad sy'n nodi y gallai niwed rhywiol i blant fod yn debygol neu gallai niwed rhywiol fod wedi digwydd).

74) Bydd angen nodi llinell risg rhwng y testun a'r plentyn neu blant a enwir i gategoreiddio yr achos fel un o "bryder". Os nad oes cyswllt rhwng y testun a'r plentyn a enwir, ac nid oes digon o debygolrwydd o gyswllt rhwng y testun a'r plentyn a enwir yn y dyfodol, gall yr achos ddisgyn i'r categori "dim pryder".

75) Bydd y cais yn un sy'n codi "**Dim pryderon**" ble:

- a. Nid oes gan y testun unrhyw euogfarnau sy'n codi pryderon ynghylch diogelu plant;
- b. Nid oes cudd-wybodaeth arall yn cael ei ddal gan yr heddlu a fyddai'n dangos bod y testun yn codi pryderon ynghylch diogelu plant; a
- c. Nid yw'r cais wedi datgelu unrhyw ymddygiad pryderus sy'n berthnasol i ddiogelu plant neu nid yw'r cais wedi datgelu unrhyw gysylltiad rhwng y testun a'r plant a enwir a fyddai'n cyfiawnhau datgelu.

76) Mae'n bwysig pwysleisio i'r ymgeisydd bod diogelu plant yn broses barhaus a, hyd yn oed pan na wnaed datgeliad, nid yw o reidrwydd yn golygu nad oes risg o niwed i'r plentyn a dylai'r ymgeisydd felly barhau i gymryd camau i ddiogelu'r plentyn gan ddefnyddio'r cyngor a ddarparwyd. Bydd yr ymgeisydd/derbynnydd yn cael gwybodaeth i'w grymuso i ddiogelu'r plentyn yn y dyfodol. Bydd hefyd yn golygu rhoi cyngor ar beth i'w wneud os fydd pryderon yn y dyfodol a darparu cyngor cyffredinol ar ddiogelu plant.

- 77) Dylid cyrraedd y cam hwn o'r broses ddim hwyrach na 28 diwrnod o'r gwiriadau cyswllt cychwynnol (o dan "Hawl i Ofyn") neu o dderbyn y wybodaeth anuniongyrchol (o dan "Hawl i Wybod").
- 78) Bydd y Rhingyll / aeod o Staff yr Heddlu sy'n cyfateb sy'n gyfrifol am oruchwylio ymchwiliad CSODS yn categoreiddio a yw'r achos yn un o "bryder" neu "ddim pryder". Os yw'r achos yn un sy'n cael ei categoreiddio fel un o "bryder" ac un o'r canlyniadau sydd eu hangen fydd datgelu gwybodaeth am y testun i'r ymgeisydd neu berson priodol arall, bydd y gwneuthurwr penderfyniadau yn dilyn y camau a nodir yn yr adran broses o wneud penderfyniadau datgelu a cheisio'r awdurdod priodol sydd ei angen i ddatgelu. Rhaid i'r sawl sy'n gwneud y penderfyniadau, ym mhob achos, sicrhau bod yr holl faterion diogelu sydd wedi'u nodi yn cael sylw.
- 79) Os nad oes cyswllt rhwng y testun a'r plentyn a enwir, ac nid oes digon o debygolrwydd o gyswllt rhwng y testun a'r plentyn a enwir yn y dyfodol, dylid hysbysu'r ymgeisydd nad yw eu cais yn bodloni gofynion y cynllun ac na fydd yn cael ei symud ymlaen. Dylai'r ymgeisydd dderbyn y canllawiau Cadw Plant yn Ddiogel rhag Cam-drin Rhywiol (Atodiad F) a chael sicrwydd y bydd unrhyw bryderon diogelu a amlygwyd yn ystod y broses ymgeisio yn cael sylw.

Os nodir bod risg uniongyrchol/ar fin digwydd o niwed i blentyn, yna mae'n rhaid i'r heddlu weithredu ar unwaith i ddiogelu'r rhai sydd mewn perygl.

3.8 Proses gwneud penderfyniadau datgelu

- 80) Rhaid bod digon o fynediad i'r plentyn neu gysylltiad â'r plentyn gan y testun i beri risg go iawn o niwed ac felly cyfiawnhau datgelu. Nid oes o reidrwydd angen i'r cyswllt hwn fod am gyfnod hir gan y gall cam-drin ddiogwydd mewn cyfnod cymharol fyr.
- 81) Wrth ystyried datgelu, mae'n bwysig deall beth mae'r derbynnydd arfaethedig eisoes yn ei wybod am hanes troseddu/risg y testun ac a oes ganddynt ddigon o wybodaeth eisoes i allu gweithredu'n amddiffynnol tuag at y plentyn a enwir. Os oes ganddynt wybodaeth ffeithiol gywir am y testun, gall negyddu'r angen i ddatgelu ymhellach. Fel arall, os nad yw'r wybodaeth sydd ganddyn nhw yn ddigon i allu amddiffyn y plentyn, yna efallai y caiff ei benderfynu y dylid datgelu rhagor o wybodaeth.
- 82) Mae rhagdybiaeth gyffredinol bod manylion am euogfarnau blaenorol unigolyn yn gyfrinachol. Mae tair egwyddor felly y bydd angen i'r heddlu eu hystyried cyn penderfynu datgelu gwybodaeth.

Egwyddor 1: Prawf datgelu tri cham

83) Mae gan yr heddlu y pŵer cyfraith gyffredin i ddatgelu gwybodaeth am unigolyn lle mae angen gwneud hynny er mwyn diogelu unigolyn arall rhag niwed. Bydd angen bodloni'r prawf tri cham canlynol cyn gwneud penderfyniad i ddatgelu:

- a. Mae'n rhesymol dod i'r casgliad bod angen datgeliad o'r fath er mwyn amddiffyn plentyn rhag dioddef trosedd;
- b. Mae angen dybryd am ddatgeliad o'r fath; a
- c. Mae ymyrryd â hawliau'r testun, gan gynnwys eu hawliau o dan Erthygl 8 y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, yw **angenrheidiol a chymesur** ar gyfer atal troseddu. Mae'r cam hwn o'r prawf yn golygu ystyried:
  - i. P'un a ddylid gofyn i'r testun a ydynt am gyflwyno sylwadau i sicrhau bod gan yr heddlu'r holl wybodaeth angenrheidiol ar gael iddynt er mwyn cynnal yr ymarfer cydbwysu; a
  - ii. Maint y wybodaeth sydd angen ei datgelu. Er enghraifft, efallai na fydd angen dweud union fanylion y drosedd i'r derbynnydd gymryd camau i amddiffyn plentyn. Dylid cyfyngu datgeliadau dim ond i'r wybodaeth honno sy'n angenrheidiol i amddiffyn plentyn rhag niwed.

84) Gall fod pryderon sy'n ymwneud ag ymddygiad presennol y testun tuag at blentyn o fewn y cais datgelu, er enghraifft ymddygiad amhriodol rhywiol neu feithrin perthynas amhriodol. Yn yr achos hwn, er nad oes gwybodaeth wedi'i chofnodi gan yr heddlu nac asiantaethau eraill i ddatgelu i'r ymgeisydd, rhaid cysylltu â nhw o hyd i siarad am bryderon ynghylch ymddygiad presennol y testun. **Nid yw'r CSODS yn ymwneud dim ond ag a oes angen datgelu gwybodaeth; mae'n borth i ganiatáu codi pryderon diogelu i'r heddlu y bydd angen ymchwilio iddynt yn unol â hynny.**

85) Rhaid i'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau, ym mhob achos, sicrhau bod yr holl faterion diogelu sydd wedi'u nodi yn cael sylw, ac ystyried defnyddio offer ychwanegol a allai fod ar gael i reoli'r risg o niwed. Gallai hyn gynnwys y cais am Orchymyn Atal Niwed Rhywiol neu Orchymyn Risg Rhywiol, atgyfeiriadau i naill ai'r prosesau MAPPA neu Bersonau a Allai fod yn Beryglus, neu atgyfeirio at Gynhadledd Asesu Risg Amlasiantaethol (MARAC).

Egwyddor 2: Deddf Diogelu Data 2018

86) Gall y wybodaeth sy'n cael ei hystyried ar gyfer datgelu gynnwys data sensitif, personol (megis gwybodaeth am euogfarnau blaenorol person). Felly, rhaid i'r heddlu hefyd fod yn fodlon bod datgelu yn unol â Deddf Diogelu Data 2018.

Egwyddor 3: Hysbysu testun y datgeliad

87) Rhaid ystyried ceisio sylwadau gan y troseddwr cyn i benderfyniad gael ei wneud i ddatgelu, er mwyn sicrhau bod yr holl wybodaeth sydd ei hangen i wneud penderfyniad priodol ar gael. Efallai y bydd y testun yn dymuno bod yn rhan o'r proses ddatgelu, drwy gyfrwng hunan-ddatgelu, a bydd angen i'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau ystyried a fyddai hynny'n opsiwn diogel.

88) Dylai ceisio eu sylwadau fod yn norm, ond efallai y bydd achlysuron pan nad yw'n bosib neu'n ddiogel i wneud hynny. Gallai'r rhain gynnwys, ond ni fydd yn gyfyngedig i, achlysuron lle byddai cynnwys y testun yn:

- a. Peryglu rhagfarnu ymchwiliad troseddol parhaus neu arfaethedig;
- b. Achosi neu gynyddu'r risg o niwed i blant neu'r ymgeisydd;
- c. Achosi neu gynyddu'r risg o niwed i bartner newydd;
- d. Peryglu atgyfnerthu meddwl am gwynion ar ran y testun mewn ffordd a fyddai'n cynyddu'r risg a gyflwynir ganddynt yn gyffredinol;
- e. Golygu datgelu gwybodaeth nad yw'r testun yn ymwybodol ohono, a byddai hysbysu'r testun yn peryglu cyfaddawdu ffynonellau cudd-wybodaeth neu roi ffynonellau o'r fath mewn perygl;
- f. Oedi'r broses lle mae angen datgelu er mwyn osgoi risg o niwed sydd ar fin digwydd ac felly nid oes digon o amser i geisio sylwadau; neu
- g. Nid yw'n bosib gan nad oes modd olrhain y testun.

89) Os yw'r testun i'w hysbysu y bydd datgeliad yn cael ei wneud i'r ymgeisydd neu'r derbynydd, rhaid dweud wrth y testun yn bersonol, rhoi gwybodaeth iddo am y CSODS, a dweud wrtho am y goblygiadau posibl iddyn nhw.

90) Fel rhan o unrhyw benderfyniadau sy'n ymwneud â'r datgeliad, rhaid gwneud asesiad o effaith y datgeliad ar y testun. Rhaid i'r asesiad gynnwys a all y testun eu hunain fod yn agored i unrhyw risgiau, a chymryd mesurau i liniaru risgiau o'r fath os ydynt yn bodoli. Rhaid asesu a yw'r derbynydd yn berson addas i dderbyn y datgeliad er mwyn sicrhau nad yw'r datgeliad ei hun yn creu mwy o risgiau nag y mae'n diogelu yn eu herbyn.

Penderfyniad a wneir i ddatgelugwybodaeth

91) Yr arfer gorau a argymhellir yw bod y penderfyniad ynghylch a yw datgelu'n cael ei awdurdodi yn cael ei wneud gan swyddog o leiaf rheng Ditectif Arolygydd yr Heddlu neu aelod o Staff yr Heddlu sy'n cyfateb. Bydd gwneud penderfyniadau gan swyddog o'r rheng hon yn sicrhau bod y penderfyniad yn cael ei wneud ar lefel ddigon uchel ac yn caniatáu am ddatgysylltiad priodol o reolaeth weithredol y testun i gais CSODS gael ei ystyried gyda gradd briodol o annibyniaeth. Nid oes ond angen goruchwyllo'r rheng hon o swyddog pan geisir awdurdod i ddatgelu gwybodaeth i drydydd parti gan y rhingyll goruchwyllo / aelod o Staff yr Heddlu sy'n cyfateb. Os nad oes angen ystyried datgelu, bydd y Rhingyll / aelod o Staff yr Heddlu sy'n cyfateb â gwybodaeth am y cynllun yn cwblhau'r achos yn unol â hynny.

92) Os gwneir y penderfyniad i ddatgelu gwybodaeth am y bernir bod risg o niwed i blentyn sy'n gwarantu datgelu, yna dylid gwneud yr ystyriaethau canlynol:

- a. Beth fydd yn cael ei ddatgelu?

Bydd angen awdurdodi math o eiriad penodol gan y gwneuthurwr penderfyniadau a'i gofnodi ar y system rheoli achosion. Rhaid i'r geiriad fod yn ddigonol er mwyn caniatáu i'r derbynnydd ddeall y risgiau ac yna allu defnyddio'r wybodaeth i ddiogelu'r plentyn/plant. Ni ddylai'r geiriad a awdurdodir fod yn fwy nag sy'n angenrheidiol er mwyn cyflawni'r nod hon. Gall geiriad annelwig neu amwys arwain at adael y derbynnydd yn ddryslyd am y risg ac yn ansicr ar beth i'w wneud nesaf; felly, rhaid i'r geiriad fod yn glir ac yn gryno. Dylai datgelu gwybodaeth gyd-fynd â manylion ynghylch sut y gall a sut na all y derbynnydd ddefnyddio'r datgeliad, ynghyd â pha ddarpariaethau cymorth eraill sydd ar gael.

b. I bwy ddylai'r datgeliad gael ei wneud?

Dylid gwneud y datgeliad i'r person neu bobl sydd yn y sefyllfa orau i ddiogelu'r plentyn. Er bod llawer o ddatgeliadau yn cael eu gwneud i'r ymgeisydd, efallai na fydd yn briodol gwneud hynny yn yr holl amgylchiadau.

c. Sut bydd y datgeliad yn cael ei wneud?

Bydd y datgeliad yn cael ei gyflwyno gan yr heddlu; fodd bynnag, gall asiantaethau eraill fod yn bresennol. Bydd y datgeliad bob amser yn cael ei wneud yn bersonol a bydd yn digwydd ar amser a lleoliad diogel.

93) Os yw datgeliad yn mynd i gael ei wneud, yna bydd y person sy'n derbyn y datgeliad yn derbyn yr wybodaeth ganlynol:

- a. Dim ond at y diben y mae wedi'i rannu ar ei gyfer y mae'n rhaid defnyddio'r datgeliad h.y. i ddiogelu y plentyn neu'r plant.
- b. Gofynnir i'r person y mae'r datgeliad i'w wneud iddo lofnodi ymgymeriad eu bod yn cytuno bod yr wybodaeth yn gyfrinachol ac ni fyddant yn datgelu'r wybodaeth ymhellach.
- c. Gallai achos cyfreithiol ddigwydd os yw'r cyfrinachedd hwn yn cael ei dorri, a dylid esbonio hyn i'r person cyn iddo lofnodi'r ymgymeriad.
- d. Os yw'r person sy'n derbyn y datgeliad yn credu bod rhagor o blant mewn perygl a bod angen datgelu ymhellach i'w diogelu, dylent siarad â'r heddlu a fydd wedyn yn gwneud penderfyniad ynghylch a oes angen datgelu'r wybodaeth i eraill. Dylid egluro na ddylai'r derbynnydd wneud y penderfyniad hwnnw na gwneud unrhyw ddatgelu pellach eu hunain.
- e. Os yw'n briodol, gellir rhoi gwybodaeth i'r derbynnydd i'w grymuso i ddiogelu'r plentyn yn y dyfodol.

94) Os nad yw person yn fodlon lofnodi'r ymgymeriad (Atodiad C), bydd angen i'r heddlu ystyried a ddylai'r datgeliad barhau i ddigwydd. Dylid cofnodi ac ystyried y canlyniad yn y broses asesu risg a gwneud penderfyniadau.

95) Ni fydd gohebiaeth ysgrifenedig yn cael ei hanfon allan neu ei gadael gyda'r ymgeisydd neu'r derbynnydd mewn perthynas â datgelu gwybodaeth, gan y byddai risg bosibl pe bai gwybodaeth ysgrifenedig o'r fath yn mynd i'r dwylo anghywir.

Datgeliadau pan nad yr ymgeisydd yw'r derbynnydd

96) Mewn rhai sefyllfaoedd, efallai nad yr ymgeisydd i'r cynllun yw'r person sydd yn y sefyllfa orau i ddiogelu'r plentyn. Mewn sefyllfaoedd o'r fath, ni fyddai'r ymgeisydd yn derbyn y datgeliad na cael gwybod os yw datgeliad wedi cael ei wneud neu y bydd yn cael ei

wneud. Dylid hysbysu'r ymgeisydd nad oes gwybodaeth i'w datgelu iddynt a dylid darparu canllawiau iddynt i aros yn wyladwrus ac adrodd am unrhyw bryderon yn y dyfodol.

- 97) Dylid ystyried preifatrwydd ymgeiswyr nad ydynt yn derbyn y datgeliad. Os nad y sawl sy'n derbyn y datgeliad yw'r person a wnaeth gais i'r cynllun, ni ddylai'r derbynnydd gael gwybod fel mater o drefn pwy wnaeth y cais na pha wybodaeth a ddarperir gan yr ymgeisydd ynghylch y testun.

Hunan-ddatgelu

- 98) Ar brydiau, efallai y bydd y testun am hunan-ddatgelu. Gall hyn fod drwy'r testun yn gwneud y datgeliad i'r ymgeisydd/derbynnydd ym mhresenoldeb yr heddlu. Fel arall, gall gynnwys y testun yn gwneud datgeliad i'r ymgeisydd/derbynnydd eu hunain a'r heddlu'n cadarnhau bod y ffeithiau perthnasol wedi'u datgelu wedyn. Gall cynnwys y testun yn y datgeliad hwyluso eu dealltwriaeth o'r risg y maent yn ei achosi o achosi niwed i blentyn a chaniatáu i'r testun fod yn rhan o'i reolaeth troseddwr eu hunain. Bydd unrhyw benderfyniad mewn perthynas â hunan-ddatgelu yn cael ei gofnodi yn y system rheoli achosion a'r risg yn cael ei hasesu yn unol â hynny.

Gwneir penderfyniad i beidio â datgelu gwybodaeth

- 99) Os gwneir penderfyniad i beidio â datgelu gwybodaeth, yna:

- a. Dylid dweud wrth yr ymgeisydd nad oes gwybodaeth i ddatgelu iddynt o ystyried y wybodaeth a ddarparwyd gan yr ymgeisydd a chanlyniad gwiriadau a wnaed ar y wybodaeth honno.
- b. Fodd bynnag, mae'n bwysig bod yr ymgeisydd yn cael gwybod nad yw'r diffyg gwybodaeth i ddatgelu yn golygu nad oes risg o niwed i'r plentyn a dylai'r ymgeisydd barhau i fod yn wyladwrus ac adrodd am unrhyw bryderon yn y dyfodol. Mae'r cyswllt hwn hefyd yn gyfle i ddarparu gwybodaeth ddiogel a chyfeirio at wasanaethau cymorth perthnasol.
- c. Ni fydd y testun yn cael gwybod lle nad oes datgeliad yn cael ei wneud.
- d. Dylai'r achos gael ei gwblhau gyda'r ymgeisydd yn cael llythyr (Atodiad D) yn datgan na fydd datgeliad a derbyn rhif cyfeirnod achos. Dylid cymryd gofal ynghylch i ble mae'r llythyr yn cael ei anfon (yn enwedig pan fo'r testun yn byw gyda'r ymgeisydd). Mewn rhai amgylchiadau, efallai y bydd yn briodol cyflwyno'r llythyr yn bersonol er mwyn sicrhau nad yw'r llythyr yn mynd i'r dwylo anghywir. **Ni ddylai data personol yn ymwneud â'r testun gael eu cynnwys yn y llythyr o dan unrhyw amgylchiadau.**

3.9 Cynnal cofnod o'r Cynllun Datgelu

- 100) Wrth gau pob achos (beth bynnag yw'r canlyniad neu'r cam yn y broses), mae angen gwneud cofnod terfynol i log ymchwilio'r system rheoli achosion (a grëwyd fel y manylir ym [mharagraff 35](#)) i gofnodi'r cais/gwybodaeth a dderbyniwyd, canlyniad, a manylion yr holl bartion cysylltiedig. Dylai hyn fod yn ddarn o wybodaeth werthfawr, a fydd yn gallu cael ei adfer gan bob heddlu drwy system Cronfa Ddata Genedlaethol yr Heddlu er mwyn gallu nodi unrhyw batrymau. O Ebrill 2021, mae'n orfodol i heddluoedd ddarparu data drwy ADR206 ar faint o geisiadau a datgeliadau a wnaed.

- 101) Os yw unrhyw barti a enwir sy'n rhan o ymchwiliad CSODS yn unigolyn ViSOR/MAPPS cyfredol, rhaid ychwanegu cofnod at eu hanes. Bydd angen ychwanegu manylion unrhyw ddatgeliad hefyd at yr Atodiad Datgelu ar y ViSOR/ neu'r Cynllun Rheoli Risg MAPPS cyfatebol.
- 102) Rhaid i unrhyw benderfyniadau sy'n cael eu gwneud o ganlyniad i'r cynllun hwn gael eu cofnodi'n llawn ac mewn fformat a fyddai'n gallu sefyll i graffu ar unrhyw adolygiad ffurfiol, gan gynnwys adolygiad barnwrol.
- 103) Mae'n hanfodol hefyd bod unrhyw wybodaeth berthnasol sy'n dod i'r amlwg fel rhan o'r broses hon yn cael ei rhannu fel bo'n briodol gyda'r holl asiantaethau perthnasol, yn unol ag egwyddorion rhannu gwybodaeth a datgelu fel y mynegir yn y ddogfen ganllawiau hon.

3.10 Llinellau amser

- 104) Yr uchafswm amserlen i ymchwiliad CSODS gael ei gwblhau yw 28 diwrnod o'r dechrau i'r diwedd, oni bai bod amgylchiadau lleddfol yn bodoli sy'n golygu bod angen estyniad ac y gellir ei gyfiawnhau.

Hawl i ofyn		Hawl i wybod	
Cyswllt cychwynnol yn cael ei wneud	Gwybodaeth uniongyrchol wedi'i derbyn	Gwybodaeth anuniongyrchol wedi'i derbyn	
Cam 1 - Gwiriadau Cyswllt Cychwynnol	Cwblhawyd o fewn 24 awr o gyswllt cychwynnol a wnaed		
Cam 2 – Cyfarfod wyneb yn wyneb	Ei gwblhau o fewn 10 diwrnod i'r cyswllt cychwynnol		
Cam 3 - Asesiad risg Llawn	Ei gwblhau o fewn 28 diwrnod i'r cyswllt cychwynnol	Gwiriadau cudd-wybodaeth wedi'u gwneud	Ei gwblhau o fewn 28 diwrnod o dderbyn gwybodaeth anuniongyrchol
Atgyfeirio i fforwm amlasiantaethol lleol yn digwydd dim hwyrach na 28 diwrnod o naill ai cam 3 – asesiad risg llawn (Hawl i Ofyn) neu wiriadau cudd-wybodaeth yn cael eu gwneud (Hawl i Wybod)			

4. Diffiniadau a ddefnyddir o fewn y cynllun

- **Ymgeisydd** – y person sy'n gwneud y cais.
- **Cais** - Yr ymholiadau hynny sy'n mynd ymlaen i gael eu prosesu fel ceisiadau ffurfiol am gynllun datgelu troseddwr rhyw â phlant. Gwneir cais pan fydd yr ymgeisydd yn darparu'r wybodaeth sy'n ofynnol i'r chwiliadau cychwynnol ddigwydd, naill ai wyneb yn wyneb, ar-lein, neu dros y ffôn.
- **Euogfarnwyd o drosedd rhyw â phlant** - at ddibenion y cynllun hwn mae'n golygu unrhyw un a gafwyd yn euog o, neu wedi cael rhybuddiad, cerydd neu rybudd am drosedd a restrir o dan Atodlen 34A o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003.
- **Datgelu** - yn cynnwys datgelu gwybodaeth am euogfarnau'r testun am drosedd rhyw â phlant ac unrhyw wybodaeth berthnasol arall y tybir ei bod yn angenrheidiol i amddiffyn plentyn neu blant rhag niwed fel y'i rhestrir yn dogfen ganllawiau'r cynllun (e.e. trais domestig difrifol, creulondeb/esgeulustod plant).
- **Cyswilt cychwynnol** - y pwynt pan fydd aelod o'r cyhoedd yn gwneud ymholiad gyda'r heddlu o ran gwneud cais datgelu.
- **MAPPA** - Mae trefniadau diogelu'r cyhoedd amlasiantaethol ar waith i sicrhau rheolaeth lwyddiannus ar droseddwr rhywiol a threisgar.
- **Troseddwr rhyw cofrestredig** - Mae troseddwr rhyw cofrestredig yn berson sy'n euog o neu'n cael rhybuddiad am drosedd rywiol yn erbyn plant neu oedolion, sy'n destun gofynion hysbysu (y cyfeirir ato'n gyffredin fel "cofrestr troseddwr rhyw") sy'n galluogi'r heddlu i fonitro'r unigolyn.
- **Testun** - y sawl y mae'r ymgeisydd yn chwilio am wybodaeth ynglŷn ag ef sydd â rhyw fath o gysylltiad â phlentyn neu blant.
- **Pryderon** - Gallai hyn gynnwys unrhyw un o'r canlynol:
  - a. Mae gan y pwnc euogfarnau am droseddau rhywiol plant fel y'u rhestrir o dan Atodlen 34A o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003;
  - b. Mae gan y testun euogfarnau eraill sy'n berthnasol i ddiogelu plant (e.e. troseddau rhywiol ag oedolion, trais, cyffuriau, cam-drin domestig);
  - c. Mae cudd-wybodaeth yn hysbys am y testun sy'n berthnasol i ddiogelu plant (e.e. achosion heb fynd ymlaen â nhw neu gudd-wybodaeth yn ymwneud â throseddau rhywiol neu dreisgar, ymddygiad pryderus blaenorol yn ymwneud â phlant); a/neu
  - d. Mae ymddygiad pryderus sy'n berthnasol i ddiogelu plant sydd bellach yn cael ei arddangos gan y testun neu'r plentyn sydd wedi'i ddatgelu fel rhan o'r cais datgelu (e.e. meithrin perthynas amhriodol neu newidiadau mewn ymddygiad sy'n nodi y gallai niwed rhywiol i blant fod yn debygol neu gallai niwed rhywiol fod wedi digwydd).
- **Dim pryderon** - lle nad oes unrhyw euogfarnau na chudd-wybodaeth sy'n berthnasol i ddiogelu plant a dim ymddygiad pryderus sy'n berthnasol i ddiogelu plant.